

Sempre somrient, l'Eugeni Gay Montalvo, tota una vida d'exercici, està convençut que "l'advocat ha de ser un gran receptor i un gran comunicant. Cal tenir en compte que moltes vegades el client, tot i reconèixer la seva angoixa, no sap ben bé formular el seu problema i en aquesta tasca l'hem d'ajudar nosaltres." No s'està de dir-nos que el fet de convertir-se en dipositari de tantes confidències li fa una certa por i alhora l'obliga a "respondre adequadament a la persona que ha tingut la valentia de fer-te aquestes confessions." En aquest moment, el client està perdent "un pudor innat que ens impedeix explicar els nostres neguits a una persona aliena. Per això una de les confidències inicials del client acostuma a ser que és la primera vegada que visita un jurista. De tota manera, en la societat urbana aquesta situació pràcticament ja ha desaparegut, mentre que als entorns rurals perviu la creença que com menys vagis a l'advocat, millor."

Naturalment, la cultura té molt a veure amb aquests prejudicis: "Per desgràcia, els ciutadans no coneixem el dret fins que no arribem a la universitat i l'estudiem, aquells que escollim aquesta carrera", una carrera al llarg de la qual el nostre convidat va tenir oportunitat de conèixer la professió de la mà, entre d'altres, d'Àngel Latorre i Manuel Jiménez de Parga, "dos professors extraordinaris, que van impactar la nostra generació. Quan em vaig incorporar al Consell d'Estat, vaig tornar a gaudir de l'apadrinament d'aquests dos homes." Professors com aquests, o com Manuel Díaz de Velasco i Font i Rius, van transmetre al nostre entrevistat la necessitat que el dret sigui "epidèmic i no ortopèdic, perquè l'entenguin els ciutadans. És la norma de convivència pacífica dels individus. Si la convivència ens és estranya, no vivim en pau. Perquè el dret compleixi la seva funció social cal que els ciutadans el coneguin des de sempre."

Cosa que ja feien els nostres avantpassats: "Durant l'Imperi romà, el dret ja estava fonamentat entorn la persona. D'aquesta manera, el dret adquireix progressivament més sentit i permet un desenvolupament de la vida en societat. Han calgut molts segles per obtenir una definició correcta de la dignitat humana: fins l'any 1948 no es formula la declaració dels Drets Humans, que transformarà el món jurídic nacional i internacional. És espectacular el desenvolupament experimentat per la humanitat d'aleshores ençà, gràcies en bona part al dret." Un desenvolupament que els lletrats garanteixen diàriament: "L'advocat és l'individu que des de la independència fa realitat la contradicció imprescindible per retre justícia." Quin és el sentit d'aquesta contradicció? "L'home prejutja; el jutge, per tant, també prejutja. En conseqüència, un judici emès sense contradicció és sempre un judici equivocat." I ens torna a remetre a la història: "A Roma ja es practicava el dret de defensa, tot i que aquest no torna a aparèixer fins al segle XIII, amb l'obertura dels col·legis, quan beslluma l'humanisme."

Només ens cal llegir els diaris per adonar-nos que el de l'advocacia continua sent un col·lectiu clau en la societat: "Són els col·legis d'advocats els que ha fet front a personatges com Pinochet i Fujimori." Més exemples dins de les nostres fronteres: "He tingut la sort de succeir un gran advocat, Antonio Pedrol, degà de Madrid i president del Consell General de l'Advocacia. Aquest català va tenir un paper clau en la transició,

la seva influència en la Constitució va ser vital. Un dels articles de la Carta Magna recull la defensa del paper del meu col·lectiu i dels col·legis professionals. A l'enterrament dels advocats d'Atocha, Pedrol va encapçalar el dol davant del terrorisme i la barbàrie comesa en aquells moments. La independència del meu gremi ha estat sempre la por dels poders públics. Sempre que ens hem mogut per reivindicacions, com en el cas de la Llei d'enjudiciament civil, se'ns ha acusat de corporativisme, quan de les 600 esmenes que vam presentar només dotze feien referència a la professió. El que nosaltres defensem és el dret igualitari de defensa dels ciutadans, l'advocacia institucional."

El món de l'advocacia, doncs, manté el seu esperit crític i solidari, cosa que no impedeix la seva evolució: "Segons l'editorial d'un diari britànic, la professió està experimentant la major transformació dels darrers segles. El nostre s'està convertint en el gremi més influent. Nosaltres, com a seguidors dels clients, tant d'empreses com de particulars, ja ens hem introduït de ple en la globalització, ja hem traspassat les fronteres." L'Eugeni ens alerta, però, que l'obligació de l'advocat de defensar el seu client no el pot eximir de complir amb les seves obligacions com a ciutadà: "Cal respectar el secret professional, però també tenim el deure d'informar les autoritats en cas que s'estigui cometent un delicte. La llibertat del jurista rau en la possibilitat de dir no al client. El jurista no pot ser un *alter ego* del client."

Aquest esperit crític del lletrat passa per reconèixer "l'extrema penúria" en què es troba immers el nostre sistema jurídic: "Abans es destinava a Justícia el 0'7 per cent dels pressupostos, mentre que ara és un ridícul 1 per cent. A més d'això, em sembla absurd que la informatització de la justícia espanyola s'hagi limitat a la instal·lació d'ordinadors que es fan servir únicament com a màquines d'escriure amb pantalla. Les comunicacions continuen funcionant com abans. Tampoc no estic d'acord amb el sistema d'accés a la professió dels jutges i els advocats: en aquest país tenim tres vegades menys magistrats i tres vegades més lletrats que a Alemanya." No deixem de banda els criteris econòmics: "Els jutges han d'estar ben gratificats, perquè la seva independència depèn de la independència en tots els sectors. El mateix passa amb el torn d'ofici: és immoral que l'Estat pagui només 10.000 pessetes per la defensa d'un ciutadà sense recursos." El nostre interlocutor ens sorprèn amb una idea innovadora -o potser no tant- per lluitar contra el retard de la justícia: "Cal crear novament una justícia comarcal o municipal arrelada al territori per tal que no es reproduïxi el cas típic de la causa que passa per una pila de jutges. L'estat que permet que un mateix cas estigui en mans de set jutges és un estat negligent."

L'Eugeni preveu que aquesta situació "es regularà tard o d'hora i llavors caldrà un període de reubicació de la justícia. No té cap sentit que el nostre sistema jurídic es trobi a anys llum del de la resta de països europeus." Això no el priva de felicitar "la política de la Conselleria de Justícia pels esforços que ha esmerçat a fi que el català deixés de ser una llengua estrangera en el món judicial. Encara cal fer més avenços, però." De segur que professionals com l'Eugeni Gay, provinent i continuador d'una nissaga d'advocats, contribuiran en aquests avenços.



“Cal que el dret sigui epidèrmic i no ortopèdic, perquè els ciutadans l’entenguin”

Eugeni Gay - Barcelona (Barcelonès)